

द्वितीय वर्ष ग्रामीण विकास

सत्र- चारपेपर- नं- पाच

कोड- B.A.R.D- 5

ग्रामीण विकासाचे उपक्रम

१) कृषी विषयक योजनांचा अभ्यास

अ) कृषी विभागामार्फत राबविल्या जाणा-या योजना

ब) पंचायतराज यंत्रणेमार्फत राबविल्या जाणा-या योजना

क) आदिवासी विकास विभागामार्फत राबविल्या जाणा-या योजना

२) कृषी विकास

अ) राष्ट्रीय कृषी धोरण २००७ व अन्नसुरक्षा

* संकल्पना

* उद्दीष्ट्ये

* वैशिष्ट्ये

* तरतुदी व उणीवा

ब) पाणीपुरवठा आणि जलव्यवस्थापन

* पाणीपुरवठ्याचे शेतीतील महत्व

* पाणीपुरवठ्याचे स्रोत / साधने

* जलसिंचन पद्धती – आधुनिक व पारंपारीक

क) कृषी विद्यापीठ व कृषी विज्ञान केंद्र

* स्थापना

* आवश्यकता व गरज

* कार्य

३) ग्रामीण रोजगार निर्मितीचे उपक्रम

अ) स्वयंसहाय्यता गट

* संकल्पना

* उगम आणि विकास

* वैशिष्ट्ये

* ग्रामीण विकासातील महत्व

ब) महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान- (उमेद)(MSRLM)

- * उमेद अभियानाची वैशिष्ट्ये
- * दशसूत्री संकल्पना
- * दशसूत्री
- * स्वयंसहाय्यता गट व दशसूत्री

क) कृषी आधारीत उदयोग

- * संकल्पना
- * प्रकार
- * कार्य
- * रोजगार निर्मितीतील महत्व
- * कृषी उदयोगाच्या समस्या

४) पर्यटन विकास

- * संकल्पना
- * घटक
- * पर्यटन व्यवसायातील गुण-दोष

अ) ग्रामीण पर्यटन

- * संकल्पना
- * स्वरूप
- * महत्व
- * मर्यादा

ब) कृषी पर्यटन

- * संकल्पना
- * स्वरूप
- * महत्व
- * गुण-दोष

क) पर्यावरणीय पर्यटन

- * संकल्पना
- * स्वरूप
- * गरज व महत्व

सत्र चारप्रश्नपत्रिका ७० गुणांचीअसेल